

- Karibu kwenye nusu ya Juma la Sabini la Danieli, au kama tunavyoliita, Dhiki Kuu.
 - Tumefika katikati ya kipindi cha miaka saba kilichotengwa kukomesha enzi hii na kuleta Ujio wa Pili wa Kristo
 - Ni wakati ambao manabii wamekuwa wakizungumzia kwa milenia
 - Ni wakati wa msiba usiofikirika, kifo, uharibifu, ghasia
 - Na katikati yake kuna mtu mmoja anayechukua ulimwengu, Mpinga Kristo
 - Kama tulivyojifunza hapo awali, yeyote anayempinga Yesu ni – kwa ufafanuzi – mpinga Kristo
 - Na zaidi ya hayo, tulijifunza pia kwamba roho iliyo nyuma ya upinzani huo daima ni roho ile ile, Shetani.
 - Kwa hiyo ingawa ni wapinga Kristo wengi duniani leo na kila siku, kutakuwa na mtu mmoja maalum atakayewazidi wote.
 - Mtu huyo ndiye kiini cha umakini wetu kuanzia sasa katika Dhiki Kuu
 - Wiki iliyopita tulijifunza Sura ya 10, ambayo ilikuwa sura ya mpito inayotuongoza katikati ya Dhiki Kuu
 - Katikati ya miaka saba ni muhimu sana kiasi kwamba Maandiko hupima kwa njia tatu tofauti
 - Imeainishwa kama nyakati, wakati na nusu wakati, siku 1,260 na miezi 42.
 - Tutapata mojawapo ya marejeleo haya katika sura zote zinazoelezea matukio ya katikati ya Dhiki
- Katika Sura ya 10, Yohana alipokea kitabu kidogo kutoka kwa malaika mwenye nguvu
 - Gombo hilo hapo awali liliandikwa na nabii Danieli, lakini aliambiwa alitie muhuri na kulirudisha kwa malaika mwenye nguvu kwa ajili ya kulihifadhi kwa usalama.
 - Kisha katika Sura ya 10 malaika huyo alimpa Yohana gombo na kumwambia alile
 - Kwa njia ya mfano, Yohana alipokea unabii wa Danieli ili aweze kuushiriki nasi.
 - Unabii huu maalum ulikuwa upi? Katika Danieli, tunaambiwa kwamba unabii huu wa siri unahusu nusu ya pili ya Dhiki

Dan. 12:7 Nami nikamsikia yule mtu aliyevikwa nguo za kitani, aliyekuwa juu ya maji ya mto, hapo alipoinua mkono wake wa kulia na mkono wake wa kushoto kuelekea mbinguni; akaapa kwa yeye aliye hai milele na milele, ya kwamba itakuwa nyakati tatu na nusu; tena watakapokuwa wamekwisha kuvunja nguvu za hao watu watakatifu, ndipo mambo hayo yote yatakapotimizwa.

- Bwana anamwambia Danieli kwamba matukio yaliyomo katika unabii huu wa siri yangedumu kwa miaka 3.5
 - Na mwishoni mwa miaka hiyo 3.5, Danieli anaambiwa kwamba matukio ya unabii huu yangekamilika

- Hilo linatuambia unabii huu unahusu miaka 3.5 ya mwisho ya Dhiki Kuu, ambayo ndiyo tunayojifunza sasa katika Ufunuo.
- Na [Danieli 12:7](#) pia ilitukumbusha kwamba lengo la msiba huu wote lilikuwa ni kuvunja nguvu za watu watakatifu.
 - Watu watakatifu wanarejelea watu wa Israeli, na kuvunjika kunarejelea kuvunja upinzani wao kwa Mungu na neno lake.
 - Kwa hiyo kama tulivyojifunza hapo awali, matokeo ya mwisho ya Dhiki ni kuwaleta Israeli kwenye imani na kutimiza ahadi ambazo Mungu aliwapa.
 - Na matukio ya katikati ya Dhiki na zaidi ya hayo yaliweka mpango huo katika hali ya juu
- Hatimaye, kumbuka kwamba matukio ya katikati ya Dhiki yanalenga kipindi cha miaka 3.5, lakini yana muda pande zote mbili za sehemu hiyo.
 - Kwa hiyo tunachojifunza katika sura ya 11-14 vyote vinatokea kwa wakati mmoja
- Na hivyo, mwishoni kabisa mwa Sura ya 10, Yohana sasa amepokea unabii uliotolewa awali kwa Danieli na ameagizwa kuuwasilisha kwetu.

[Ufunuo 10:11](#) Wakaniambia, Imekupasa kutoa unabii tena juu ya watu na taifa na lugha na wafalme wengi.

[Ufunuo 11:1](#) Nikapewa mwanzi kama fimbo; na mmoja akaniambia, Inuka, ukalipime hekalu la Mungu, na madhabahu, na hao wanaosujudu humo.

[Ufu. 11:2](#) Na behewa lililo nje ya hekalu uliache nje wala usilipime, kwa maana Mataifa wamepewa hiyo, nao wataukanyaga mji mtakatifu miezi arobaini na miwili.

- Ingawa majanga ya Dhiki yanalenga Israeli, hata hivyo kiwango cha kile Mungu anafanya huathiri kila taifa na lugha na hata wafalme
 - Lakini imejikita katika sehemu moja, eneo moja la dunia, na mahali hapo panachukua nafasi ya katikati ya Dhiki
 - Yohana anapelekwa kwenye hekalu la Kiyahudi na kuambiwa alipime na kuandika ni nani wanaoabudu humo
 - Cha kufurahisha ni kwamba, Yohana anaambiwa apime hekalu lakini hatupatii vipimo kamwe.
 - Kwa hiyo ni wazi, ukubwa wa jengo sio lengo hapa
 - Hoja ni dhahiri zaidi... kuna hekalu tena katika Israel na lina waabudu wanaozunguka madhabahu.
 - Hekalu la Israeli liliharibiwa mwaka wa 70 BK na Warumi, na halijawahi kuwepo tangu siku hiyo
 - Ingawa Wayahudi wa Orthodox wanatamani sana kujenga upya hekalu lao, hawajaweza kufanya hivyo kwa karibu miaka 2,000
 - Lakini kulingana na maono ya Yohana, kuna siku inakuja ambapo hekalu litarudi

kwa namna fulani

- Na itakapotokea, taifa litaabudu tena hapo mbele ya madhabahu ya Mungu
- Katika muundo wa hekalu, madhabahu iko nje katika ua unaozunguka jengo linalokaa Mahali Patakatifu na Patakatifu pa Patakatifu
- Ua huo wenyewe umezungukwa na ukuta unaowatenganisha Wayahudi na Mataifa
- Yohana anaambiwa apime ua pekee ambapo madhabahu imesimama na waabudu wamekusanyika lakini si ua wa Mataifa
- Maagizo hayo yanatusaidia kuelekeza mawazo yetu kwenye mambo matatu kuhusu katikati ya Dhiki
 - Kwanza, tunapoingia katika kipindi cha katikati cha Dhiki tunajifunza kwamba hekalu linafanya kazi katika Israeli na Wayahudi wanaabudu huko.
 - Kwa hiyo licha ya vita na majanga yasiyo ya kawaida yanayotokea wakati wa nusu ya kwanza ya Dhiki, hekalu linaendelea kufanya kazi
 - Hilo linaonyesha kwa nguvu kwamba Bwana amekuwa akiiokea Israeli kutokana na majanga haya wakati huu
 - Na kama ndiyo hivyo, itakuwa kimsingi ni njia ya kuimarisha hamu ya Israeli ya kurudi kwa Mungu wao na kuabudu hekaluni.
 - Kwa hiyo wakati ulimwengu wote uko katika msukosuko na kulaani jina la Mungu, Israeli iko katika mapumziko (kwa kiwango fulani) na katika ibada
 - Pili, tunajifunza kwamba kuwepo kwa hekalu hakumaanishi kwamba Enzi ya Mataifa imeisha, angalau bado.
 - Angalia katika mstari wa 2 tunaambiwa kwamba Mataifa wanaendelea kukanyaga mji mtakatifu
 - Tunakumbuka kwamba Enzi ya Mataifa ilifafanuliwa na Yesu katika Luka 21

[Luka 21:24](#) Wataanguka kwa ukali wa upanga, nao watatekwa nyara na kuchukuliwa katika mataifa yote; na Yerusalemu utakanyagwa na Mataifa, hadi majira ya Mataifa yatakapotimia.

.

- Bwana amewaweka Mataifa juu ya Israeli katika enzi hii, na kama Danieli 2 na 7 zilivyotufundisha, enzi hii haitaisha hadi Kuja mara ya pili kwa Yesu
 - Kwa hiyo ingawa tuko miaka 3.5 tu kabla ya kurudi kwa Yesu, bado jiji la Yerusalemu linakanyagwa na Mataifa
 - Na kukanyaga huko kunakaribia kuwa mbaya zaidi
- Ambayo inatuleta kwenye maelezo muhimu ya tatu na ya mwisho katika ufunguzi wa Sura ya 11... marejeleo yetu ya katikati ya Dhiki
 - Kumbuka wiki iliyopita nilikuambia kwamba sura za Ufunuo zinazoshughulikia katikati ya Dhiki, zote zitakuwa na marejeleo ya wakati.

- Sura hizi zitakuwa na mtajo mmoja au zaidi wa sehemu ya katikati kwa kutumia mojawapo ya njia zetu tatu za kupima muda.
- Katika hali hii, tunaona kutajwa kwa miezi 42, ambayo ni miaka 3.5
- Rejea hiyo inatuambia kwamba sura hii imekwama katikati ya miaka saba
 - Na kwa hiyo ina kitu cha kusema kuhusu jinsi tunavyohama kutoka nusu ya kwanza hadi nusu ya pili
 - Lakini swali linakuwa ni vipi sura hii inahusiana na sehemu ya katikati?
 - Na ili kujifunza hilo, ni lazima tuendeleo kusoma

Ufu. 11:3 Nami nitawaruhusu mashahidi wangu wawili, nao watatoa unabii siku elfu na mia mbili na sitini, wakiwa wamevikwa magunia.

Ufunuo 11:4 Hao ndio ile mizeituni miwili na vile vinara viwili visimamavyo mbele za Bwana wa nchi.

Ufunuo 11:5 Na mtu akitaka kuwadhuru, moto hutoka katika vinywa vyao na kuwala adui zao. Na mtu akitaka kuwadhuru, hivyo ndivyo impasavyo kuuawa.

Ufunuo 11:6 Hao wana amri ya kuzifunga mbingu, ili mvua isinyeshe katika siku za unabii wao. Nao wana amri juu ya maji kuyageuza kuwa damu, na kuipiga nchi kwa kila pigo, kila watakapo.

- Ghafla, Yohana anaanza kuelezea tukio jipya linalowahusu manabii wawili
 - Tulikuwa tunasikia kuhusu hekalu, lakini sasa ghafla tunazungumzia kuhusu manabii wawili
 - Mada hizi mbili zinaweza kuonekana hazina uhusiano, lakini kama tutakavyoona, mada hizi mbili zina uhusiano wa karibu
 - Yohana anasema watu hawa watatoa unabii kwa siku 1,260, ambayo ni njia nyingine ya kuelezea miaka 3.5.
 - Kwa hiyo Yohana anaunganisha utendaji kazi wa hekalu na huduma ya watu hawa
 - Kwamba wakati hekalu linaposimama (miezi 42), wanaume hawa pia wanatabiri katika Israeli (siku 1,260)
 - Kwa hiyo kama vile uendeshaji wa hekalu, huduma ya watu hawa wawili pia inahusiana kwa karibu na nusu ya kipindi cha Dhiki.
 - Wanaitwa mashahidi wawili wa Bwana, na shahidi ni mtu anayeshuhudia ukweli katika jambo fulani.
 - Na tunakumbushwa kile ambacho Sheria inasema kuhusu ulazima wa mashahidi kabla ya hukumu

Kum. 19:15 Shahidi mmoja asimwinukie mtu awaye yote kumshuhudia kwa uovu wowote, wala kwa dhambi yoyote, katika makosa akosayo yoyote; jambo na lithibitishwe kwa vinywa vya mashahidi wawili, au watatu.

- Kabla ya Sheria kumhukumu mtu kwa dhambi, kosa lake lazima lithibitishwe kwa ushuhuda wa angalau mashahidi wawili.
- Kwa hiyo huduma ya watu hawa wawili inatimiza kusudi la kuhukumu ulimwengu kwa dhambi yake kabla ya hukumu.
- Mara nyingi tunazungumzia kuwa mashahidi wa Kristo, lakini usisahau kwamba kuna makusudi mawili ya kibiblia katika kushuhudia.
 - Kusudi moja ni kuleta ujumbe wa kweli ili mtu aweze kujisikia hatia ya kuenda dhambi na kutubu na kuokolewa kwa imani.
 - Lakini kusudi la pili la shahidi ni kutoa ushahidi kuhusu dhambi ya mtu kwa madhumuni ya kumtia hatiani na kumhukumu.
 - Huduma yao inaonekana kutimiza madhumuni yote mawili, lakini hasa ya mwisho
- Wanavaa magunia tu, ambayo ni mavazi ya kitamaduni ya manabii wanaoomboteza na kuteseka katika Israeli, na wana nguvu zisizo za kawaida, Yohana anasema
 - Kama wale 144,000 katika Sura ya 7, wengi hukisia kuhusu utambulisho wa watu hawa wawili
 - Watu hupenda kukisia ni manabii gani wa Agano la Kale ambao hawa watu wanaweza kuwa
 - Na wengine wanaamini kuwa ni ishara kabisa, hata kufikia hatua ya kukisia kwamba zinawakilisha minara ya Kituo cha Biashara Duniani
 - Lakini kama wale 144,000, uvumi huo wote hauhitajiki kabisa kwa sababu maandishi yenyewe yanatuambia wao ni akina nani
 - Katika mstari wa 4 Yohana anatuambia kwamba wahusika hawa ni watu ambao tumesikia kuwahusu hapo awali.
 - Yohana anasema, hiyo ni miti miwili ya mizeituni na vinara viwili vya taa mbele za Bwana, jambo ambalo ni marejeo wazi ya Zekaria 4.

[Zekaria 4:1](#) Na yule malaika aliyesema nami akanijia mara ya pili, akaniamsha, kama mtu aamshwavyo katika usingizi wake.

[Zekaria 4:2](#) Akaniuliza, Unaona nini? Nikasema, Nimeona, na tazama, kinara cha taa cha dhahabu tupu, nacho kina bakuli juu yake, na taa zake saba juu yake; tena iko mirija saba ya kuleta mafuta, kwa taa zote zilizo juu yake;

[Zekaria 4:3](#) na mizeituni miwili karibu yake, mmoja upande wa kulia wa lile bakuli, na mmoja upande wake wa kushoto.

[Zekaria 4:4](#) Nami nikajibu, nikamwambia yule malaika aliyesema nami, nikasema, Ee Bwana wangu, vitu hivi ni nini?

[Zekaria 4:5](#) Ndipo malaika aliyesema nami akajibu, akaniambia, Hujui vitu hivi ni nini? Nikasema, La, Bwana wangu.

[Zekaria 4:6](#) Akajibu akaniambia, akisema, Hili ndilo neno la BWANA kwa Zerubabeli, kusema, Si kwa uwezo, wala si kwa nguvu, bali ni kwa roho yangu, asema BWANA wa majeshi.

[Zekaria 4:7](#) Nani wewe, Ee mlima mkubwa? Mbele ya Zerubabeli utakuwa nchi

tambarare; naye atalileta lile jiwe la kuwekwa juu kabisa pamoja na vigelegele vya, Neema, neema, ilikalie.

[Zekaria 4:8](#) Tena neno la BWANA likanijia, kusema,

[Zekaria 4:9](#) Mikono yake Zerubabeli imeiweka misingi ya nyumba hii, na mikono yake ndiyo itakayoimaliza; nawe utajua ya kuwa BWANA wa majeshi amenituma kwenu.

[Zekaria 4:10](#) Maana yeyote aliyeidharau siku ya mambo madogo watafurahi, naye ataiona timazi ikiwa katika mkono wa Zerubabeli; naam, hizi taa saba ndizo macho ya BWANA; yanaona huku na huko duniani kote.

[Zekaria 4:11](#) Ndipo nikajibu, nikamwambia, Ni nini mizeituni hii miwili iliyo upande wa kulia wa kinara cha taa kile na upande wake wa kushoto?

[Zekaria 4:12](#) Na kwa mara ya pili, nikamwuliza, Ni nini haya matawi mawili ya mizeituni, ambayo kwa njia ya ile mifereji miwili ya dhahabu hutoa mafuta yao?

[Zekaria 4:13](#) Akanijibu, akasema, Hujui hivi ni nini? Nikasema, La, Bwana wangu.

[Zekaria 4:14](#) Ndipo akasema, Hivi ni hao wana wawili watiwa mafuta, wasimamao karibu na Bwana wa dunia yote.

- Zekaria iliandikwa muda mfupi baada ya Danieli na Ezekieli kuandika vitabu vyao, na inazungumzia mada zinazofanana
 - Hasa, kitabu hiki kimeandikwa kwa ajili ya wale waliohamishwa wa-Israeli waliorudi katika nchi hiyo baada ya miaka 70 ya uhamisho kukamilika.
 - Kumbuka, Bwana aliamuru kwamba Israeli watumie miaka 70 nje ya nchi ili kulipia kupuuza sabato ya ardhi.
 - Na kisha miaka hiyo 70 ya uhamisho ingefuatiwa na majuma mengine sabini (miaka 490) kwa Enzi ya Mataifa
 - Lakini baada ya miaka 70 ya kwanza, watu wa Israeli waliruhusiwa kurudi katika nchi hiyo, lakini hakukuwa na mengi ya kuwasubiri.
 - Na hasa, walikosa hekalu kwa kuwa lilikuwa limeharibiwa na Babeli
 - Ilichukua miaka 49 kwa Israeli kulijenga upya
 - Na wakati huo Bwana alizungumza na watu wake kupitia manabii kadhaa akiwemo Zekaria.
 - Kitabu cha Zekaria kinazungumzia Israeli kuhusu Bwana kurejesha mali zao huku akihukumu mataifa yaliyozunguka Israeli yaliyotumia vibaya
 - Hasa, Bwana anawahakikishia Israeli kwamba mtumishi wake Zerubabeli atafanikiwa katika kujenga upya hekalu
 - Ufanisi huu utafanywa si kwa nguvu za mwanadamu bali kwa Roho wa Mungu
 - Na hekalu hilo litakuwa juu ya uwanda kwenye mlima wa Mungu, na kwa hiyo usiidharau siku ya mwanzo mdogo
 - Bwana anarejelea mustakabali wa hekalu hilo la kawaida
 - Kile ambacho Zerubabeli atajenga hatimaye kitakuwa Hekalu la Herode,

mojawapo ya majengo makubwa zaidi duniani

- Na litasimama juu ya uwanda tambarare uliojengwa ili kushikilia jengo kubwa
- Lakini baadaye Zekaria anashangaa kuhusu vinara vya taa na miti ya mizeituni iliyosimama pande zote mbili
 - Na Bwana anamwambia Zekaria hawa ndio watiwa mafuta wawili lakini kifungu cha maneno kwa Kiebrania kinasomeka kihalisi wana wawili wa mafuta
 - Na hawa watu wawili wanasimama karibu na Bwana wa dunia yote
 - Kifungu hicho kinamaanisha kwamba huduma yao itakuwa na athari duniani kote, ikimaanisha kwamba wanaathiri kila mtu duniani.
 - Ni vigumu kufikiria jinsi mtu mmoja angeweza kuwa na athari duniani kote katika huduma...hata Paulo hakumgusa kila mwanadamu
 - Na kulingana na Zekaria, athari yao duniani kote imeunganishwa kwa njia fulani na hekalu
 - Na sasa katika [Ufunuo 11:4](#) waliambiwa kwamba manabii wawili wa Dhiki watakuwa utimilifu wa unabii wa Zekaria.
 - Nyuma ya Ufunuo 11 tunaambiwa kwamba watu hawa wana ulinzi usio wa kawaida unaowazuia maadui zao kuwadhuru.
 - Kwa kweli, wanaweza kufanya moto utoke vinywani mwao na kummeza adui aliyejaribu kuwadhuru
 - Hiyo ni nguvu kubwa sana, na inatufanya tujiulize kwa nini watu hawa wanachukiwa sana kiasi kwamba wanahitaji ulinzi huu?
 - Mstari unaofuata unaelezea kwa nini...pia wana uwezo wa kufanya maisha duniani yawe magumu sana kwa kila mtu
 - Wanaweza kuzuia mvua kunyesha duniani wakati wa huduma yao
 - Zaidi ya hayo, wanaweza kugeuza maji kuwa damu na kuipiga dunia kwa kila pigo mara nyingi wapendavyo.
 - Sasa tunajua ni kwa nini dunia inataka kuwadhuru na bado kwa miaka 3.5 Bwana anawalinda kutokana na madhara
 - Kwa hiyo tunajua hawa jamaa walikuwa wakitabiria ulimwengu kwa miaka 3.5, na wakati huo hawangeweza kudhurika.
 - Wakati huo huo, walileta madhara makubwa duniani na kwa kawaida kila mtu aliwachukia kwa sababu hiyo
 - Lengo la huduma yao lilikuwa nini? Hatujui walikuwa wakisema nini hasa
 - Lakini kwa kuwa Bwana anawaita mashahidi si vigumu kukisia
 - Inawezekana walikuwa wakitangaza kwamba mwisho umefika na kwamba hukumu ambazo ulimwengu ulikuwa unapitia zilikuwa kielelezo cha mwisho.
 - Kwa namna fulani, hawa jamaa walikuwa wasimulizi wa majanga ya asili ambayo yalikuwa yakitokea kila mahali.
 - Walitoa maelezo ya kuambatana na hukumu za muhuri na tarumbeta ili kuhakikisha kuwa hakuna aliyepoteza maana yake.

- Kwa maana hiyo, walishuhudia ukweli wa kusudi la Mungu katika matukio haya
- Lakini kwa kushangaza, wanaume hawa pia wamepewa kipawa na Mungu kuleta hukumu nyingi sawa na zingine wao wenyewe.
 - Kwa hiyo ingawa Yesu analeta ukame kwa kuzuia pepo nne za dunia, hawa watu wanafanya vivyo hivyo
 - Ingawa Yesu anasababisha bahari kugeuka kuwa damu, ndivyo ilivyo kwa hawa watu wakati mwingine
 - Wakati Yesu analeta tauni baada ya tauni kupitia hukumu za muhuri na tarumbeta, ndivyo hawa watu watakavyofanya vivyo hivyo
- Kwa nini kuna kurudiwa? Fikiria jinsi inavyopaswa kuonekana kutoka kwa mtazamo wa jinsi ulimwengu unavyopitia nusu ya kwanza ya Dhiki
 - Hawawezi kuona kile Yesu anachofanya Mbinguni, lakini wanaona kinachotokea duniani na wanaona kile ambacho watu hawa wanafanya
 - Na kwa hiyo, kwa kawaida, ulimwengu utawaona watu hawa kama chanzo maalum cha misiba yote inayotokea duniani.
- Katika miaka 3.5 ya kwanza ya Dhiki, watalaumiwa kwa kila kitu kibaya kinachotokea
 - Ambayo itahakikisha kwamba ulimwengu unaunganisha matukio wanayoyaona na maelezo ambayo watu hawa hutoa
 - Hakuna atakayeiweka kwenye "mabadiliko ya tabianchi" au wageni wa angani (aliens) au Brexit ... kila mtu atasikia mambo haya ni hukumu kutoka kwa Mungu
 - Lakini ulimwengu utachagua kuwaona hawa watu wawili kama chanzo na hawatatafuta zaidi
- Lakini Bwana anawateua watu hawa kuonya ulimwengu kwa miaka 3.5 pekee, kwa hiyo tunapofika katikati ya Dhiki, muda wao umekwisha.

Ufunuo 11:7 Hata watakapoumaliza ushuhuda wao, yule mnyama atokaye katika kuzimu atafanya vita nao, naye atawashinda na kuwaua.

Ufunuo 11:8 Na mizoga yao itakuwa katika njia ya mji ule mkuu, uitwao kwa jinsi ya roho Sodoma, na Misri, tena ni hapo Bwana wao aliposulubiwa.

Ufunuo 11:9 Na watu wa hao jamaa na kabila na lugha na taifa waitazama mizoga yao siku tatu u nusu, wala hawaiachi mizoga yao kuwekwa kaburini.

Ufunuo 11:10 Nao wakaao juu ya nchi wafurahi juu yao na kushangilia. Nao watapelekeana zawadi wao kwa wao, kwa kuwa manabii hao wawili waliwatesa wao wakaao juu ya nchi.

- Yohana anasema kwamba watu hawa wanapomaliza ushuhuda wao baada ya miaka 3.5, Bwana ataruhusu wauawe.
 - Katika mstari wa 7 anasema watashindwa na mnyama atakayetoka kuzimu
 - Tunajua shimo ni nini tangu tulipojifunza hilo katika Sura ya 9 kama sehemu ya

hukumu za tarumbeta

- Ni mahali ambapo Bwana ameweka mipaka katika ulimwengu wa malaika wasiotii
- Kwa hiyo ni wazi kwamba mnyama huyo ameunganishwa na ulimwengu wa pepo, na neno hilo linatukumbusha wanyama waliotajwa katika Danieli 7
 - Kwa sasa hatujui chochote zaidi kuhusu mnyama huyu
 - Lakini hivi karibuni tutajua mengi zaidi kuhusu mnyama baadaye katikati ya sura za Dhiki Kuu
- Baada ya kuuawa, miili yao itabaki kuonekana katika jiji kubwa kwa siku tatu
 - Ingawa hatujataja jina hapa, tunaweza kuona wazi ni mji gani huu
 - Ni mji ambapo Bwana wao alisulubiwa, ambao unaweza kuwa Yerusalemu pekee
- Lakini Yohana anasema mji huu pia unaitwa Sodom na Misri kwa njia ya mafumbo
 - Sodom ulikuwa mji wa uharibifu mkubwa huku Misri ikiwa taifa lililoanzisha ibada ya sanamu kwa Wayahudi kwa mara ya kwanza.
 - Kwa hiyo Yohana anasema kwamba katika siku ya matukio haya Yerusalemu haitakuwa mji mtakatifu kama Mungu alivyokusudia
 - Kinyume chake, kufikia katikati ya Dhiki, Yerusalemu itakuwa mji wa upotovu mkubwa na ibada ya sanamu.
 - Na kama tutakavyojifunza baadaye, mnyama huyo ataunganishwa na mambo haya
- Baada ya kufa, miili yao huachwa bila kuzikwa kwa siku tatu, na wakati huu ulimwengu unasherehekea kifo chao kwa namna ambayo haijawahi kushuhudia.
 - Ulimwengu hubadilisha tukio la vifo vyao kuwa sababu ya kusherehekea, mfano wa Krismasi
 - Wanapeana zawadi na kufurahi
 - Na kwa nini? Kwa sababu wanasema manabii hawa wawili waliitesa dunia
 - Kumbuka, nilisema kwamba ulimwengu unaweza kuchanganya mapigo yao na yale yanayotoka Mbinguni.
 - Kwa hiyo ulimwengu unawalaumu watu hawa kwa kila kitu kibaya kilichotokea tangu mwanzo wa Dhiki
 - Je, unaweza kufikiria jinsi dunia ilivyowachukia watu hawa baada ya kuona uharibifu mwingi?
 - Hukumu ya kwanza tu ya miezi mitano ya kuumwa ingetosha kuwafanya wanaume hawa wawili kuchukiwa kuliko mtu mwingine yeyote.
 - Haishangazi kwamba ulimwengu ulikuwa unajaribu sana kuwaua watu hawa, na haishangazi kwamba Bwana alilazimika kuwapa nguvu zisizo za kawaida ili kujilinda.
 - Na wanapouawa, ulimwengu unaamini kwamba siku mbaya hatimaye zimefikia mwisho, kama mwisho wa Vita vya Kwanza vya Dunia lakini matokeo yake ni

makubwa zaidi kuliko yale ya vita hiyo.

- Na tunadhani ulimwengu utafikiria nini kuhusu yule atakayewashinda?
- "Mnyama" hakika atasifiwa kama shujaa wa dunia
- Watu hawa walihusishwaje na uendeshaji wa hekalu?
 - Kulingana na Zekaria 4, watu hawa watafanya huduma yao nje ya hekalu
 - Kwa hiyo wakati wa nusu ya kwanza ya Dhiki Kuu, Bwana anawatumia kama ulinzi kwa taifa la Israeli na hekalu.
 - Wanaonekana kulinda hekalu kutokana na uharibifu wa mapigo na mashambulizi ya adui
 - Ndiyo maana katika simulizi ya Ufunuo 11 uendeshaji wa hekalu unahusishwa na huduma ya watu hawa wawili

Ufunuo 11:11 Na baada ya siku hizo tatu u nusu, roho ya uhai itokayo kwa Mungu ikawaingia, wakasimama kwa miguu yao; na hofu kuu ikawaangukia watu waliowatazama.

Ufunuo 11:12 Wakasikia sauti kuu kutoka mbinguni ikiwaambia, Pandeni hata huku. Wakapanda mbinguni katika wingu, adui zao wakiwatazama.

Ufunuo 11:13 Na katika saa ile palikuwa na tetemeko kuu la nchi, na sehemu ya kumi ya mji ikaanguka; wanadamu elfu saba wakauawa katika tetemeko lile. Na waliobakia wakaingiwa na hofu, wakamtukuza Mungu wa mbingu.

- Baada ya siku 3.5, Bwana atafufua miili yao ili warudi kwenye uhai na kusimama wima tena
 - Kwa kawaida, kuona maiti mbili zikifufuka baada ya siku 3+ za kifo kutatia hofu mioyoni mwa watu wa ulimwengu.
 - Lakini zaidi ya muujiza wa ufufuo, ulimwengu unaogopa matarajio ya watu hawa kurudi kwenye huduma tena.
 - Ulimwengu unatazama ufufuo huu na unaogopa kwamba mapigo yataanza tena
 - Lakini mashahidi walimsikia Bwana akiwaita Mbinguni
 - Na maadui zao walipokuwa wakitazama, watu hawa walichukuliwa Mbinguni wakiwa na miili yao iliyofufuliwa.
 - Ujumbe kwa ulimwengu uko wazi: Mungu aliwakubali watu hawa na kile walichofanya na kile walichosema
 - Hivyo basi, dunia ilikuwa inafurahia mapema sana.
- Katika mambo haya yote, sasa tunaona jinsi ahadi ya Zekaria kwamba watu hawa wangekuwa na huduma duniani kote ingeweza kuwa kweli
 - Hakuna mtu duniani ambaye hatakuwa amesikia kuhusu watu hawa na/au hataathiriwa na wanachosema na kufanya.

- Na hakuna mtu duniani ambaye hatafurahi kusikia kwamba amekufa au kuogopa atakapofufuka.
- Na athari ya huduma yao duniani kote inaenda hatua moja zaidi kadri miili yao inavyotazamwa na ulimwengu mzima.
- Wengi wanadhani kwamba mwitikio wa pamoja wa dunia kwa matukio ya mashahidi hao wawili unawezeshwa na teknolojia ya kisasa
 - Lakini naamini teknolojia yote ya kisasa haitatumika kufikia wakati huu wa Dhiki
 - Maafa yatakuwa makubwa sana kiasi cha kutoruhusu miundombinu ya kisasa kufanya kazi
- Kwa hiyo dunia nzima inajua wanachofanya kwa sababu dunia nzima itapunguzwa kuwa jumuiya ndogo inayojikita Mashariki ya Kati.
 - Zaidi ya hayo, athari itakuwa kubwa sana kiasi kwamba kila mtu anazungumzia jambo lile lile
 - Na mashahidi hao wawili wanajulikana kwa kila mtu kutokana na hilo
- Tunajua watu hawa wamehusishwa na nusu ya Dhiki, lakini wengine wanajiuliza kama wanafanya kazi katika nusu ya kwanza ya Dhiki au nusu ya pili.
 - Wanafanya kazi katika nusu ya kwanza ya Dhiki na tunapoangalia nyuma matukio ya sura hii, tunaona hilo waziwazi
 - Kwanza, ratiba haiwezi kuendana na nusu ya pili ya Dhiki
 - Tunajua nusu ya pili inaisha na ujio wa pili wa Yesu miaka 3.5 kamili baada ya katikati ya kipindi cha mwisho.
 - Lakini tunaambiwa wanaume hawa hutumika kwa kipindi cha miaka 3.5 na kisha miili yao huangaliwa kwa siku 3.5 zaidi baada ya hiyo miaka 3.5.
 - Siku hizo chache za ziada si ndefu sana, lakini bado ni nyingi zaidi kuliko zile zilizopo katika nusu ya pili ya Dhiki.
 - Pili, watu hawa watauawa na kuinuka kwa mnyama kutoka shimoni mwishoni mwa huduma yao.
 - Na kama tutakavyojifunza katika sura chache kuanzia sasa, kuinuka kwa mnyama kutatokea katikati ya Dhiki Kuu
 - Kwa kuwa wanauawa katikati ya Dhiki, lazima watumikie katika nusu ya kwanza ya Dhiki
 - Hatimaye, angalia mstari wa mwisho wa sura

[Ufunuo 11:14](#) Ole wa pili umekwisha pita; tazama, ole wa tatu unakuja upesi.

- Tunajua kwamba kutakuwa na hukumu tatu za ole na kisha Dhiki itaisha.
 - Hukumu ya kwanza ilikuwa ni ng'e wa pepo
 - Baada ya ole huo kuisha, tuliambiwa kwamba ole mmoja ulikuwa umepita na ole mbili zaidi zilikuwa zinakuja.

- Na kisha hukumu ya pili ya ole ilikuwa jeshi la pepo milioni 200 walioua theluthi moja ya wanadamu.
 - Hukumu hiyo ya ole ilituleta katikati ya Dhiki
 - Hukumu ya mwisho ya ole itakuwa hukumu za mabakuli saba zitakazokuja mwishoni mwa Dhiki Kuu
- Lakini tunapoondoka Sura ya 11, tunaambiwa kwamba hukumu ya ole wa pili imekamili lakini ya tatu inabaki.
 - Hilo lingeonyesha kwamba bado tunasubiri hukumu za mabakuli saba zianze.
 - Kwa hiyo ole wa pili umeisha na wa tatu bado haujaanza, na wakati huo huo mashahidi wawili sasa wamekufa na wamefufuka
 - Kwa wazi kabisa, walikuwa wakiishi na kuhudumu wakati wa nusu ya kwanza ya Dhiki na sasa wamekufa katikati ya Dhiki.
- Ambayo inatuongoza kwenye muda mfupi wa kumaliza sura, ambayo inatazamia mwisho ujao

Ufunuo 11:15 Malaika wa saba akapiga baragumu, pakawa na sauti kuu katika mbingu, zikisema, Ufalme wa dunia umekwisha kuwa ufalme wa Bwana wetu na wa Kristo wake, naye atamiliki hata milele na milele.

Ufunuo 11:16 Na wale wazee ishirini na wanne waketio mbele za Mungu katika viti vya enzi vyao wakaanguka kifudifudi, wakamsujudia Mungu

Ufunuo 11:17 wakisema, Tunakushukuru wewe, Bwana Mungu Mwenyezi, uliyeko na uliyekuwako, kwa sababu umeutwaa uweza wako ulio mkuu, na kumiliki.

Ufu. 11:18 Na mataifa walikasirika, hasira yako nayo ikaja, na wakati ukaja wa kuhukumiwa waliokufa, na wa kuwapa thawabu yao watumishi wako manabii na watakatifu, na hao walichao jina lako, wadogo kwa wakubwa, na wa kuwaharibu hao waiharibuo nchi.

Ufunuo 11:19 Kisha hekalu la Mungu lililoko mbinguni likafunguliwa, na sanduku la Agano lake likaonekana ndani ya hekalu lake. Kukawa na umeme, na sauti, na radi, na tetemeko la nchi, na mvua kubwa ya mawe.

- Malaika wa saba anapiga baragumu katika mstari wa 15, na hii inarejelea tarumbeta ya saba, ambayo ni hukumu za bakuli saba zinazomaliza Dhiki Kuu
 - Wakati tarumbeta hiyo ya saba inapigwa, kuna sauti Mbinguni zikitangaza kwamba ulimwengu umekuwa Ufalme
 - Kwa maneno mengine, tarumbeta ya saba inatuongoza kwenye Kuja kwa Pili kwa Kristo na katika Ufalme ulioahidiwa kwa muda mrefu duniani.
 - Na kwa tangazo hilo, wazee wanaanguka kifudifudi kumwabudu Mungu kwa kutimiza ahadi yake
 - Kwa kuwa tumeumbwa kuishi katika miili na duniani, lazima nifikirie kwamba watakatifu walio Mbinguni wana hamu kubwa ya kuuona Ufalme
 - Kadri tunavyotazamia hilo, angalau kwa sasa tuna mwili na tunaishi katika

dunia tunayoita nyumbani.

- Lakini wazee hawa wanaishi katika ulimwengu wa Mbinguni, jambo ambalo linawaleta hatua moja karibu na Ufalme lakini bado si makao halisi.
- Kwa hiyo najiuliza kama wana hamu zaidi kwa Ufalme huo kwa kuwa tayari umekaribia sana
- Na katika mstari wa 18-19 wazee wanaanza kusimulia hadithi ya uaminifu wa Bwana kwa ahadi zake, wakisimulia tena matukio ya Dhiki.
 - Mataifa yalikasirika dhidi ya Mungu na kisha ghadhabu ya Mungu ikaja, ambayo ni marejeleo ya hukumu za bakuli
 - Baada ya hapo ni wakati wa kuwahukumu wafu na kuwapa thawabu waumini
 - Na hekalu la Mbinguni likafunguliwa na sanduku la agano katika hekalu hilo la mbinguni likaonekana pamoja na nguvu kubwa za asili.
- Tukio la jumla mwishoni mwa Sura ya 11 linatumika kama kielelezo cha mahali hadithi inapoelekea, lakini bado halijafika.
 - Kwa kweli, tutaona hakikisho hili mara ya pili katika Sura ya 15, sura inayotuongoza kutoka katikati ya sura za Dhiki.
 - Lakini hukumu za bakuli zinakuja bila shaka
 - Na wanapokuja, haraka yatafuatiwa na kurudi kwa Bwana na matukio yanayofuata yanayoelekeza kwenye Ufalme.
 - Na hapo ndipo tutarudi kwenye kipindi kijacho...